

XIX Simposi Iberoamericà de Terminologia: «Reptes per a la terminologia a l'era digital: innovació, integració i inclusió»

TERMINÀLIA 32 (2025): 80-79 · DOI: 10.2436/20.2503.01.245
ISSN: 2013-6692 (impresa); 2013-6706 (electrònica) · <https://terminalia.iec.cat>

El XIX Simposi Iberoamericà de Terminologia – RITerm 2025 es va celebrar del 29 al 31 d'octubre de 2025 a la Universitat d'Antioquia (UdeA), a Medellín (Colòmbia). Aquesta edició representa una fita especial, ja que, tot i el protagonisme històric de la UdeA en la recerca terminològica iberoamericana, és la primera vegada que la ciutat i la universitat acollien aquest esdeveniment. L'eslògan del Simposi, «Reptes per a la terminologia a l'era digital: innovació, integració i inclusió», va reflectir la voluntat d'abordar els reptes contemporanis de la disciplina des d'una mirada crítica i interdisciplinària. Des del disseny de les peces gràfiques fins a les activitats acadèmiques, la imatge del simposi va posar en relleu la importància de la tecnologia, el multilingüisme i la diversitat cultural en la configuració del coneixement especialitzat.

El Simposi va ser organitzat per l'Escola d'Idiomes de la UdeA, sota la coordinació de Jorge M. Porras-Garzón, amb el suport dels professors Gabriel Quiroz i John Jairo

Giraldo, i del Comitè Executiu de RITerm. El comitè organitzador es va encarregar de la coordinació acadèmica, de la logística, de les finances i de la comunicació. S'hi van sumar també membres del Comitè Executiu de RITerm, responsables de l'assessorament sobre les temàtiques i sobre la coherència científica del programa. A més, es va constituir un comitè científic de gairebé 30 experts de la terminologia en l'àmbit internacional, alguns dels quals són membres històrics de la Xarxa RITerm.

L'esdeveniment va oferir un programa divers i equilibrat, que va combinar sessions plenàries, comunicacions, presentacions de llibres, presentacions de pòsters i espais de debat. Es van acceptar un total de 98 contribucions, distribuïdes en 91 comunicacions, 4 presentacions de llibres i 3 presentacions de pòsters, amb la participació d'investigadors d'11 països —Brasil, Colòmbia, Mèxic, Espanya, Portugal, Xile, Argentina, Perú, Uruguai, entre d'altres. A més, es van presentar quatre con-

ferències magistrals convidades i una taula rodona sobre intel·ligència artificial i terminologia. Els temes més representats a les presentacions van ser la didàctica de la terminologia, les llengües per a propòsits específics, la creació i gestió de recursos terminogràfics, la terminologia en llengües de signes, la variació i la metàfora terminològica, les aplicacions de la intel·ligència artificial, la lingüística de corpus i les eines digitals a la terminologia.

El primer dia va començar amb la conferència inaugural, titulada «Cuan-términos, entrelazamiento y otras predicciones de la Teoría Cuántica del Término», impartida per Diego A. Burgos Herrera. L'autor va presentar una proposta teòrica innovadora que qüestiona les representacions tradicionals del concepte. Va presentar els fonaments de la seva teoria quàntica del terme, que concep el terme com un sistema dinàmic en superposició semàntica. La seva intervenció va suscitar un debat estimulants sobre el potencial d'aquest marc per a la representació de coneixement i per al

XIX Simposi Iberoamericà de Terminologia: «Reptes per a la terminologia a l'era digital»

Jorge M. Porras-Garzón

Font: RITerm

diàleg amb la intel·ligència artificial.

Com és habitual als simposis de RITerm, les sessions de comunicacions van tenir lloc en paral·lel en diversos auditoris, a l'edifici d'Extensió de la UdeA, durant els tres dies de l'esdeveniment. L'amplitud temàtica va evidenciar la vitalitat de la disciplina, amb aportacions que tractaven, entre altres temes, de la terminologia escolar i la progressió conceptual; l'elaboració de glossaris i bases de dades especialitzades; les metodologies de corpus i la neologia; l'estudi del patrimoni cultural immaterial; la terminologia en la conservació-restauració, i la terminologia en llengua de signes colombiana (LSC) i en llengua de signes brasilera (LIBRAS). A més de les sessions de comunicacions, el Simposi va comptar amb una sessió de presentació de llibres; exhibició de pòsters; espais de trobada entre investigadors i estudiants, i l'Assemblea General de RITerm, en la qual es van discutir línies de futur per a la Xarxa i la necessitat de finançament estable.

Un dels moments centrals del Simposi va ser la taula rodona «IA y Terminología», moderada per Diego A. Burgos Herrera, amb la participació d'Antonio Tamayo, Jorge Lázaro, Núria Bel i Rogelio Nazar. Els participants hi van discutir les implicacions de l'ús de models generatius en

la detecció, extracció i validació de terminologia, així com les limitacions actuals pel que fa a control de qualitat, biaixos, explicabilitat i transparència. La conversa va posar de manifest el repte urgent d'articular marcs ètics i metodològics robustos per integrar les tecnologies d'IA en les pràctiques terminològiques, idea que va ressorgir en diverses sessions del Simposi.

El segon dia va incloure dues conferències convidades. Ioana Cornea (ENALLT-UNAM), amb «Terminología y traducción en México: una década de cambios», va traçar l'evolució recent de la terminologia aplicada a la traducció i la formació professional, destacant els processos de normalització i els reptes de l'ensenyament en contextos plurilingües. Cleci Bevilacqua (UFRGS), per la seva banda, amb «A terminologia Patrimônio Cultural Imaterial: desafios e perspectivas», va exposar els avanços del seu grup de recerca en l'estudi del patrimoni cultural immaterial i va subratllar la importància de valorar la dimensió social i comunitària en la selecció i definició de termes. Ambdues intervencions van aportar mirades complementàries que reflecteixen la diversitat de línies de recerca que convergeixen actualment en l'àmbit de la terminologia.

La conferència de clausura, «La lexicografia especializada de apren-

dizaje en la era de las inteligencias colectivas», impartida per Rosa Estopà, va oferir una reflexió renovadora sobre els diccionaris d'aprenentatge i la seva capacitat per adaptar-se a un ecosistema digital marcat per col·laboracions distribuïdes i per l'ús de plataformes interactives. La proposta va destacar el potencial d'aquestes eines per acostar la terminologia escolar a les necessitats reals dels estudiants.

Els tres dies del XIX Simposi Iberoamericà de Terminologia van mostrar un camp en transformació, on la innovació tecnològica, la inclusió i la interdisciplinarietat s'articulen de manera creixent. La participació elevada, la diversitat temàtica i la qualitat de les contribucions evidencien que la terminologia continua consolidant-se com a disciplina central per a la gestió del coneixement especialitzat.

Totes les activitats del Simposi de Medellín, juntament amb els espais informals de trobada del esdeveniment, reforcen els vincles entre els països iberoamericans i obre noves perspectives per al desenvolupament de la disciplina en els anys vinents.

JORGE M. PORRAS-GARZÓN
Universitat d'Antioquia
jorge.porras@udea.edu.co